

طراحی مدل اخلاق حرفه ای باشگاه های فوتبال لیگ برتر با رویکرد نظریه داده

بنیاد

حمیدرضا ملک نیا^۱، اسفندیار خسروی زاد*^۲، حمید فروغی پور^۳، جمشید همتی^۴

ص.ص: ۱۴۰-۱۵۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۱۰/۰۵

چکیده

با توجه به جایگاه والای باشگاه های فوتبال در جامعه، و اینکه از نظر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دارای اهمیت بسیار زیادی می باشند، انتظار می رود که مبحث اخلاق حرفه ای در این باشگاه ها مورد تأکید باشد، لذا هدف پژوهش حاضر، طراحی مدل اخلاق حرفه ای باشگاه های لیگ برتر فوتبال ایران بود. این پژوهش از نوع کیفی بود که با روش تحقیق نظریه داده بنیاد انجام شد. داده ها از طریق مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته با ۲۷ نفر از اساتید و کارشناسان خبره جمع آوری شد. این مطالعه توسط اساتید متخصص بررسی و تأیید شد. داده ها طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی با استفاده از نرم افزار MAXQDA 10 تحلیل شدند. در سه مرحله کدگذاری، مقوله های اصلی و فرعی اخلاق حرفه ای باشگاه ها شناسایی و به یکدیگر مرتبط شدند که عبارتند از: شرایط علی (ساختار، قانون، آموزش، الگو سازی، نهادینه کردن اخلاق، دخالت سیاست)؛ تعاملات (نبود شفافیت، نظارت ضعیف، رفتار مسولان و تشویق و تنبیه)؛ و پیامدها (پیامدهای توسعه ای، پیامدهای ارتقا اخلاقی و اجتماعی و پیامدهای خسارتی). که روابط بین آن ها در قالب مدل ترسیم و ارایه شد.

واژه های کلیدی: اخلاق حرفه ای، باشگاه فوتبال، لیگ برتر فوتبال، مدل های اخلاق حرفه ای، رویکرد نظریه داده بنیاد

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

^۲ دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اراک، اراک، ایران.

^۳ استادیار، گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد، بروجرد، ایران.

^۴ استادیار، گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی بهبهان، بهبهان، ایران.

*ایمیل نویسنده مسئول: ES70kh@yahoo.co.uk

Designing a Professional Ethics Model for Iranian Premier League Football Clubs with Foundation Theory Approach

---

Maleknia, H. (MA), Khosravizadeh, E. (PhD), Forughipour, H. (PhD), Hemati, J. (PhD)

Abstract

Given the special place to football clubs and their cultural, social, and economic importance in society, it is expected that the issue of professional ethics in clubs will be emphasized., so the purpose of the research was to design a career ethics model in Iran soccer premier league. This is a qualitative approach and grounded theory method has been used as a research method. To collect data, in-depth interviews and semi-structured interviews with 27 knowledgeable experts was used. This study was analyzed by specialist professors . The research findings were analyzed using coding method in three stages: Open, Axis and Selection using MAXQDA 10 software. In the three stages of coding, the main and sub-categories of professional club ethics were identified and related to each other, which are: Causal conditions (structure, law, education, modeling, institutionalization of ethics, political interference); Interactions (lack of transparency, poor oversight, behavior of officials, and encouragement and punishment); And Consequences (Developmental Consequences, Moral and Social Improvement Consequences, and Harmful Consequences) were identified and the relationships between them were presented in the form of a model.

Keywords: Professional Ethics, Football Club, Premier Football League, Professional Ethics Models, Foundation Theory Approach

مقدمه

علم اخلاق یکی از پرارزش ترین و ضروری ترین علمی است که انسان بدان نیازمند است. به طوری که پرورش فضایل اخلاقی یکی از مهم ترین اهداف والای رسالت پیامبران الهی بوده، بر اساس روایتی شریف که به رسول خدا صلی الله علیه و آله نسبت داده شده، حضرت فرمودند: (إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ)؛ (جز این نیست که برانگیخته شدم تا خوی نیکو را به تمامت رسانم) - (مجلسی، بحار الانوار). برای اینکه سازمان یا فردی اخلاق محور باشد باید اخلاق را جزئی از خط مشی خود بداند و برای اینکه به این خط مشی پایبند باشد باید برنامه ریزی استراتژیک خود را بر اساس همین خط مشی انجام دهد. (قراملکی، ۱۳۸۸)

اخلاق حرفه ای نزد امام علی علیه السلام از چنان اهمیت والایی برخوردار بود که آن حضرت در نخستین خطبه حکومتی خود اساس اداره امور را بر محور اخلاق معرفی می نماید و صداقت و صراحت در کار را از جمله مهم ترین مسائل اخلاقی و در چنین عرصه ای مطرح می نماید (حسین پورفشیان، ۱۳۹۵). رعایت اخلاق حرفه ای در سازمان امری لازم و ضروری است تا سازمانی از یک سو جامعه را دچار تعارض نکند و از سوی دیگر با اتخاذ تصمیمات منطقی و خردمندانه منابع بلندمدت خود را تضمین کند (امیری و دیگران، ۱۳۸۹). امروزه اخلاق حرفه ای نقش راهبردی در سازمانها دارد و متخصصان مدیریت استراتژیک اصول اخلاقی شایسته در سازمان را از پیش شرط های مدیریت استراتژیک خوب دانسته اند. اصول اخلاق حرفه ای از پیش شرط های مدیریت سازمان است این اصول موجب ایجاد یک سازمان خوب می شود (قراملکی، ۱۳۸۶). حاکمیت اخلاق حرفه ای در سازمان، قادر است به میزان بسیار چشم گیری سازمان را در جهت کاهش تنش ها و موفقیت در تحقق اثربخش هدف یاری نماید و سازمان را پاسخگو سازد (شورورزی و لطفی، ۱۳۹۱). اخلاق حرفه ای، بهره وری را افزایش می دهد، ارتباطات را بهبود می بخشد و درجه خطر را کاهش می دهد (یقین لو و جواهردشتی، ۱۳۸۲). امروزه داشتن اخلاق حرفه ای به عنوان یک مزیت رقابتی در سازمان مطرح می باشد (شاهین مهر و حسنی، ۱۳۹۴). شناسایی و آگاهی از مولفه های اخلاق حرفه ای برای حل مشکلات و موضوعات خاصی که مدیران با آن مواجه می شوند مفید است و باعث بهبود باورها و رفتارهای اخلاقی آنها شده و راهنمایی لازم را برای افراد حرفه ای در تعیین اقدام مناسب فراهم می نمایند (مقیمی و رضانی، ۱۳۹۰). اخلاق حرفه ای قدرت خود کنترلی و خود بهبود گری را برای فرد، یا در بعد یک سازمان فراهم می سازد. همچنین رعایت اخلاق حرفه ای قابلیت سازمان ها را در کسب و کار افزایش داده و هزینه های جامعه و سازمان را کاهش می دهد (پناهی یارآباد، ۱۳۹۵). در دنیای کنونی، ورزش به عنوان فرآیندی آموزشی- تربیتی در نظر گرفته می شود که نقش مؤثری در رشد و تعالی افراد دارد (تولایی، ۱۳۹۴). ورزش قابلیت این را دارد که در بیشتر مقوله های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اجتماعی ایفای نقش کند و به راستی در جهان امروز کمتر پدیده ای را می توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد. اما این پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبه روست؛ چالشی که ارزشهای فرهنگی و اجتماعی را هدف قرار داده است و به راحتی نمی توان از کنار آن گذشت. این موضوع همان از دست رفتن روح ورزش و اخلاق ورزشی در بین جامعه عظیم ورزش است. بسیاری از متفکران اخلاق معاصر، معتقداند ورزش در رشد فردی و اجتماعی

تأثیر دارد و ورزش هر جامعه، چون آئینه ای انعکاس دهنده فرهنگ آن جامعه است (رحیمی، ۱۳۹۴). اگر ورزش به عنوان یک پیشه و حرفه در نظر گرفته شود، اخلاق ورزشی گونه ای از اخلاق حرفه ای است. به تعبیر دیگر، همان طور که در پزشکی، مهندسی، تجارت و اقتصاد نیاز به پیروی از هنجارهایی است، ضرورت پیروی از هنجارها در ورزش هم امری ضروری است (موسوی و سلیمی، ۱۳۹۵). روند افزایش رفتارهای غیر اخلاقی در باشگاه های ورزشی، مدیران را با چالش های فراوان، روبرو نموده است (میرکمالی، ۱۳۸۲). با توجه به اهمیت اخلاق حرفه ای در توسعه سازمان ها، لازم است اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی هم مورد توجه قرار گیرد. تزریق هرچه بیشتر اخلاق گرایي در ورزش به عنوان یک بخش حیاتی از جامعه، می تواند نقش بزرگی در بالندگی کل ورزش کشور داشته باشد. هرچند این یک واقعیت است که مدیران در روند اخلاقی سازی سازمان ها، با معضلات گوناگونی روبرو می شوند (قراملکی، ۱۳۸۶).

فوتبال پر طرفدارترین و محبوب ترین ورزش در پهنه بین الملل است که بسیاری از کشورها آن را در ردیف ورزش ملی خود قرار داده اند. لبریز بودن ورزشگاه ها از تماشاگران در دیدارهای مختلف و بینندگان چند صد میلیونی تلویزیونی فوتبال را به عنوان مردمی ترین ورزش معرفی می کند (جلیلیان و خیبری، ۱۳۸۴). لیگ حرفه ای فوتبال و تیم های شرکت کننده در آن ها از بخش هایی هستند که با توجه به اهمیت شان به عنوان هسته اصلی صنعت فوتبال، محسوب می شوند که در جهت بهبود عملکرد و حفظ رضایت طرفداران و هواداران خود، وظیفه ای سخت و دشوار بر عهده دارند و در این راستا، نه تنها در زمین مسابقه، بلکه رقابت و چالش های بزرگ تری در خارج از زمین مسابقه را تجربه می کنند (رضائی نژاد و دیگران، ۱۳۹۶). با توجه به تمامی مزایای متصور برای فوتبال حرفه ای و تماشاگران آن، بی اخلاقی های موجود در آن می تواند از طریق الگوپذیری توسط تماشاگران چه در داخل استادیوم های ورزشی و چه در پای رسانه های دیداری و شنیداری به طور مستقیم به جامعه نفوذ کند. رعایت اصول اخلاقی توسط بازیکنان و مسئولان باشگاه ها می تواند به عنوان مهمترین عامل بر اخلاق گرایي در بین تماشاچیان تاثیر گذار باشد (محمدی و دیگران، ۱۳۹۰). با این حال، امروزه بروز رفتارهای خلاف عرف و گاه شرع در استادیوم های ورزشی به ویژه برای فوتبال توسط مربیان و بازیکنان که در بسیاری مواقع به سکوها و حتی بیرون ورزشگاه کشیده می شود، به یک معزل بزرگ و اساسی برای فوتبال تبدیل شده است. با رواج تب فوتبال در جوامع مختلف، حساسیت های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است، به طوری که به برخی از بی اخلاقی و بد اخلاقی ها در تماشاگران، ورزشکاران و مربیان انجامیده است (قاسمی و دیگران، ۱۳۸۸). امروزه در مسابقات فوتبال می توان شاهد رفتارهای غیر اخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داور و همچنین رفتارهای مشابه در تماشاگران نسبت به بازیکنان، داور، اماکن و تجهیزات بود، به گونه ای که رفتارهای ناشایست ورزشکاران، تیم ها و تماشاچیان به تیترا اصلی اغلب برنامه ها و خبرهای ورزشی در بسیاری از کشورها تبدیل شده است (تولایی، ۱۳۹۴). با توجه به مطالب فوق می توان گفت، توجه به اخلاق حرفه ای در ورزش فوتبال اهمیت بالاتری نسبت به سایر ابعاد گوناگون ورزش دارد، زیرا در بسیاری از جهات مورد توجه جامعه به ویژه جوانان می باشد. با این حال و نظر به اهمیت موضوعی اخلاق و اخلاق حرفه ای در فوتبال و مسائل پیرامون آن که در حال حاضر به

یکی از معضلات عمده این ورزش تبدیل شده است، شاید به جرات بتوان گفت که در یک رویداد ورزشی خواه کوچک یا بزرگ، آنچه به آن زیبایی می بخشد، نمایش ارزش های اخلاقی است.

در زمینه اخلاق حرفه ای، فعالیت های علمی و پژوهشی زیادی صورت گرفته است، ولی تاکنون تحقیقات اندکی درباره اخلاق حرفه ای در ورزش و بویژه در حوزه فوتبال لیگ برتر صورت گرفته است. باشگاه های ورزشی همواره از پیشتازان حرکت های فرهنگی و اجتماعی بوده اند و اعتقادات و باورهای حاکم بر آنها به سرعت در جامعه نفوذ می کند. شایان ذکر است با توجه به اهمیت روزافزون باشگاه های ورزشی به عنوان یکی از تاثیرگذارترین محیط ها برای نهادینه کردن اصول و ارزش های اخلاقی، پژوهش حاضر به شناسایی مولفه های اخلاق حرفه ای می پردازد. نتایج تحقیق کنستانتندنت^۱ و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد که کدهای اخلاقی روی وضعیت اخلاقی سازمان های فوتبال تاثیر مثبت دارد. نتایج تحقیق ویگنر^۲ و همکاران (۲۰۱۸) نشان داد که مشخص کردن کدهای اخلاقی موجب بروز اهمیت اخلاق و هم چنین شناخت و آگاهی اثرات اخلاق مطلوب، نزد دست اندرکاران باشگاه های ورزشی می شود. نتایج تحقیق کاو^۳ و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد حاکمیت قانون یک راه اجتناب ناپذیر برای ورزش های رقابتی و همچنین یک گزینه اجباری برای رشد اخلاق حرفه ای فوتبالیست های چینی است. با توجه به مسائل جاری خشونت، دوپینگ و تقلب در بازیکنان حرفه ای فوتبال، حاکمیت قانون مورد نیاز است. بنابراین استراتژی های زیر پیشنهاد شده است: اجرای قوانین ورزشی، بهبود سیستم حقوقی در فوتبال، بهبود نظام مدیریتی و رشد اخلاقی بازیکنان حرفه ای فوتبال. و به منظور توسعه اخلاق مناسب برای بازیکنان و ایجاد یک محدودیت اخلاقی به منظور ارتقاء کیفیت علمی و فرهنگی و آگاهی اخلاقی و حقوقی تأکید کنیم. نتایج تحقیق بورتون^۴ و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد که اخلاق با متغیرهای اعتماد و عدالت، ارتباط معنی داری دارد. نتایج تحقیق کنستانتندنت (۲۰۱۸) نشان داد که تأثیر رهبری اخلاقی مربی بر بازیکن بر تعهد سازمانی، و هویت اخلاقی بازیکن معنی دار است. نتایج تحقیق موسوی و سلیمی (۱۳۹۵) نشان داد که موانع رشد اخلاق حرفه ای در بازیکنان لیگ برتر فوتبال به چهار گروه موانع مدیریتی و سازمانی، فرهنگی و اجتماعی، مرتبط با نیروی انسانی و اقتصادی قابل تقسیم بندی هستند. در میان موانع مدیریتی و سازمانی، فقدان نظام جامع و اخلاقی نظارت بر عملکرد بازیکنان و نبود وجود رفتار حرفه ای در کل بدنه ورزش قهرمانی، در میان موانع فرهنگی و اجتماعی، جایگزینی اهداف ثانویه ورزش به جای اهداف اولیه و موانع فیزیکی و روانی محیط مسابقه، در میان موانع مرتبط با نیروی انسانی فقدان نگرش راهبردی به اخلاق حرفه ای از سوی مدیران و فقدان انگیزش در بازیکنان جهت رعایت اصول اخلاق حرفه ای و در میان موانع اقتصادی، وجود سرمایه های مالی سرگردان و هنگفت در ورزش در اولویت قرار داشتند (موسوی و سلیمی، ۱۳۹۴). نتایج تحقیق سلیمی (۱۳۹۶) نشان داد که بهره گیری از کارکنان متخصص و تحصیل کرده، برنامه ریزی و اجرای دوره های آموزشی و

1. Bram censtandent
2. Is d vigner
3. Caou
4. Lura j borton

بازآموزی در خصوص معیارهای اخلاق حرفه ای، ارتقاء ظرفیت اعتقادی کارکنان و مدیران، و کنترل و جهت دهی سرمایه های مالی سرگردان و هنگفت، از مهمترین شاخصهای توسعه اخلاق حرفه ای در سازمانهای ورزشی معرفی گردیدند. نتایج تحقیق عبدالله پور و عسکریان (۱۳۹۶) نشان داد که در کل رعایت شاخص های اخلاقی توسط باشگاه های فوتبال بر نگرش هواداران آن ها تاثیر مثبت دارد و لذا باشگاه ها می توانند به خوشنامی حاصل از رعایت این شاخص ها بعنوان یک سرمایه ناملموس نگاه کنند و هزینه های موجود در این زمینه نیز نوعی سرمایه گذاری است. با توجه به اینکه به نظر می رسد یکی از معضلات فوتبال کشور عدم توجه به اخلاق حرفه ای است و علاوه بر این، شواهد نشان دهنده این است که فرایند اخلاق حرفه ای از سوی نهادهای ذیربط مورد غفلت قرار گرفته است بنابراین این پژوهش در صدد پاسخ به این سوال است که مدل اخلاق حرفه ای برای باشگاه های فوتبال لیگ برتر چگونه است؟

روش شناسی تحقیق

رویکرد تحقیق حاضر از نوع کیفی است که با روش نظریه داده بنیاد انجام شده است. جامعه تحقیق از خبرگان این موضوع شامل اساتید هیات علمی با گرایش مدیریت ورزشی (۱۰ نفر)، اساتید هیات علمی با گرایش جامعه شناسی ورزشی (۳ نفر)، مدیران و مشاوران سازمان لیگ فوتبال ایران (۳ نفر)، مدیران فدراسیون فوتبال ایران (۳ نفر)، مدیران باشگاه های ورزشی (۳ نفر)، داوران فوتبال (۲ نفر)، پیشکسوتان ورزشی فوتبال (۲ نفر)، نماینده رسانه ورزشی (۱ نفر) بود. معمول ترین روش نمونه گیری در روش پژوهشی نظریه داده بنیاد روش نمونه گیری نظری است. به منظور تولید داده ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته که از نظر انعطاف پذیری و عمیق بودن، مناسب پژوهش های کیفی است، استفاده شد. مصاحبه ها تا مرحله اشباع نظری داده ها ادامه یافت. پس از پیاده سازی مصاحبه ها، به منظور تحلیل داده ها از روش تحلیل محتوای هدایت شده و همزمان با جمع آوری داده ها استفاده شد. بدین ترتیب که پس از انجام هر مصاحبه ابتدا یک نسخه از کدهای استخراج شده از متن برای مصاحبه شونده ارسال و تایید شد. فرایند تحلیل داده ها، با توجه به اهمیت آن در رویکرد مطالعات کیفی، طی سه مرحله کدگذاری صورت پذیرفت. این سه مرحله به صورت: ۱- کدگذاری باز ۲- کدگذاری محوری و ۳- کدگذاری انتخابی یا گزینشی انجام پذیرفت (محمدتقی و دیگران، ۱۳۸۹، ۹۱). برای حصول اطمینان از روایی پژوهش، از نظرات ارزشمند اساتید آشنا با این حوزه و متخصصان دانشگاهی که در این حوزه خبره و مطلع بودند استفاده شد. هم چنین به طور همزمان از مشارکت کنندگان در تحلیل و تفسیر داده ها کمک گرفته شد و برای پایایی از روش پایایی بین دو کدگذار استفاده شد. که پایایی حاصل از دو کدگذار ۷۳،۴۲ درصد بدست آمد که بیانگر پایایی مناسب بود.

یافته ها

همان طوری که در جدول ۱ مشاهده می گردد بیش از ۵۵٪ نمونه آماری دارای مدرک دکتری و بیش از ۳۷٪ دارای مدرک کارشناسی ارشد می باشند. که بر این اساس می توان دریافت که در مجموع، تحقیق بر مبنای نظرات افرادی متخصص بنا نهاده شده است. در فرایند گردآوری اطلاعات کم کم مفاهیم و گزاره ها در این خصوص انباشته شدند تا این که از مصاحبه نوزدهم جمع بندی و بررسی گزاره ها ما را

به مقوله اصلی رهنمون شد. که در مصاحبه بیست و سوم اشباع نظری داده ها تا حدودی محرز شده بود ولی جهت اطمینان از این موضوع و پر کردن حفره های مفهومی مدل، مصاحبه ها تا مصاحبه بیست و هفتم تداوم یافت. بر اساس مصاحبه های انجام یافته در این فرایند، ۳۶۹ کد اولیه استخراج گردید. با بازبینی متعدد و ادغام کدها بر اساس تشابه در طی چندین مرحله، درنهایت ۱۴ گروه کد محوری شامل ساختار، قانون، الگوسازی، نهادینه سازی اخلاق، آموزش، سیاست، نبود شفافیت، نبود نظارت، مجازات، تشویق، رفتار مسولان، توسعه فوتبال، ارتقا بنیه اخلاقی و اجتماعی، کاهش خسارات استخراج گردید. گروه بندی کدهای محوری در هر مورد و مقایسه آنها نشان داد که می توان تمام کدهای به دست آمده را در قالب سه خوشه بزرگ شرایط علی، تعاملات و پیامدها دسته بندی کرد.

شرایط علی عواملی از سطح خرد تا کلان را شامل می شود که فرد را وارد می کنند به سمت پدیده مرکزی که همان عنوان اصلی مطالعه یا سوال تحقیق است برود. نتایج تحلیل محتوای پاسخ مصاحبه شونده ها حاکی از وجود شش مقوله اصلی در خصوص شرایط علی پدیده مورد مطالعه است که کدهای باز مربوط به آن ها در جدول شماره ۲ قابل مشاهده می باشد. بر اساس تجزیه و تحلیل مصاحبه ها به روش نظریه داده بنیاد مولفه های شرایط علی عبارتند از: ساختار سازمانی، ساختار مدیریتی و بکارگیری سیستم های پشتیبانی نرم و سخت جهت تحقق بخشیدن به اخلاق حرفه ای باشگاه ها می باشد. در برگیرنده عناصر، عوامل و منابع فیزیکی و غیر فیزیکی است که با نظم و قاعده، چارچوب اخلاق حرفه ای را می سازد. قانون و مقررات، و آیین نامه ها و اسناد قانونی که روابط افراد جامعه و سازمان را تنظیم می کند و دارای ضمانت اجرایی می باشد. فرایندی که رفتار فرد یا گروه به مثابه محرکی برای افکار، نگرش ها یا رفتارهای شخص یا اشخاص دیگر به کار گرفته شود. الگوی برجسته افکار را منظم کرده، الگو و سرمشق و یا به تعبیر قرآن کریم (اسوه) مورد اهتمام خداوند متعال برای هدایت و راهنمایی بشر بوده است. نهادینه سازی اخلاق موجب سالم سازی محیط سازمانی و احیای اخلاقیات در آن است. و همچنین موجب ارتباطات اثربخش، بهره‌وری سازمانی، رضایت شغلی، تعالی و پیشرفت سازمان می‌شود. حال آنکه آموزه‌های دینی، به اخلاق، هم در حوزه فردی و هم در حوزه حرفه‌ای توجه ویژه دارد. مقوله آموزش اخلاق یک امر ضروری و واجب است. آموزش موضوعات اخلاقی کار بسیار سخت و دشوار به نظر می رسد ولی به معنای ایجاد هنجارها و ارزش های استاندارد واقعی است که به نوبه خود موجب افزایش کارایی، ظرفیت، توانایی، درست کارکردن و نگرش صحیح به خود و حرفه و شغل خود می شود. آموزش شاخصی در اجرای بهتر حرفه و خود کنترلی است. مداخله سیاسیون در ورزش می تواند فرایند نیل به اهداف متعالی ورزش را به مخاطره افکند. سیاسیون در برخی از موارد در مداخلات پا را فراتر گذاشته و در راستای نیل به منافع شخصی و گروهی خود مبادرت به مداخلات غیررسمی و غیرقانونی می کنند، شفافیت در سیاستگذاری ها، برنامه ریزی ها، سازماندهی ها و هماهنگی های ملی را بر هم زده و مدیریت ورزش کشور را با ابهامات و سوء کارکردها مواجه می سازند.

شفافیت براساس جریان آزادانه اطلاعات شکل می گیرد. شفافیت در صورتی حاصل خواهد شد که محتوای اطلاعات ارائه شده از طرف سازمان ها قابل رؤیت باشد. امام علی(ع): آگاه باشید که حق شما این است که من همه اطلاعات را، غیر از اسرار جنگی، از شما پنهان ندارم و هیچ مطلبی را از شما مخفی

نکنم (سید رضی، نهج البلاغه، نامه ۵۰). از ارکان اصلی و عناصر حیاتی مدیریت سالم و کارآمد کنترل و نظارت است. مدیران با انجام وظیفه، برنامه ریزی، اهداف سازمان و راههای دستیابی به آنها را مشخص می کنند. در منابع و آموزه های دینی، دستورات صریح و روشنی در مورد نظارت وجود دارد و مدیران به داشتن یک نظام کامل، جدی و عادلانه برای کنترل بر سازمان سفارش شده اند. نظام کنترلی که می توان از منابع دینی استخراج کرد، نظامی جامع، کامل، عادلانه و منحصر به فرد است. از اصول مهم رفتار اخلاقی و تربیت تشویق و تنبیه است. بر اساس همین اصل، پیامبران و برگزیدگان الهی نیز بشارت و انذار را برای هدایت انسانها به کار می بردند. در قرآن مجید، تشویق و تنبیه در کنار هم ذکر شده است؛ لذا تشویق و تنبیه باید توأم باشند. نهج البلاغه، به کارگیری شیوه تشویق و تنبیه را به عنوان سیره امام علی (علیه السلام)، در تربیت و هدایت مردم نشان می دهد. در مکتب تربیتی امام علی (علیه السلام)، نمونه های مختلف تشویق و تنبیه به چشم می خورد که نمایانگر ضرورت تشویق و تنبیه در نگاه آن حضرت است. آنچه در سعادت جامعه نقش اساسی دارد رفتار مسولان، شایستگی و جامع شرایط بودن مدیران و کارگزاران آن جامعه است. در سازمان ها نیز موفقیت سازمان در رسیدن به اهداف و مأموریت های سازمانی منوط به مدیرانی کاردان و لایق می باشد. بنابراین انتخاب کارگزاران و مدیران اصلح سزاوار توجه و بررسی فراوان است و باید معیارهایی برای سنجش افراد و انتخاب ایشان در نظر گرفته شود. مسلماً معیارهای سنجش در هر جامعه باید متناسب با ارزش ها و جهان بینی آن جامعه تعریف شود. در جهان بینی اسلامی هدف صرفاً تولید بیشتر نیست بلکه هدف نهایی تعالی انسان می باشد. در اندیشه حضرت علی (علیه السلام) هیچ خطری برای جامعه اسلامی، همچون خطر بر سر کار آمدن افراد فاقد اهلیت یا کم صلاحیت نیست. مسولان باید معیارهای تخصص ارزشی و مکتبی را داشته باشند. تعاملات در این پژوهش شامل پنج مولفه: نبود شفافیت، نبود نظارت، مجازات، تشویق و رفتار مسولان است. شرایط مذکور به شرح جدول شماره ۳ می باشد.

جدول شماره ۳- کدهای باز و مقولات مربوط به تعاملات

مقولات	کدهای مفهومی	فراوانی	درصد	
تعاملات	نبود شفافیت	وجود واسطه گری (دلالبازی) در فوتبال، کمک ها (پرداخت های مالی مبهم)، هدایای تماشاگران و هواداران، سرمایه های مالی سرگردان و هنگفت، وجود وجوه زیاد در فوتبال نبود اعلام شفاف قراردادها	۲۹	۸
	نبود نظارت	ضرورت رصد باشگاه ها از سوی لیگ، نظارت دائمی باشگاه بر رفتار اعضا، گزارش تمام وقت بازیکنان به باشگاه	۷	۲
	مجازات	برخورد جدی با خاطیان، اعمال مجازات شدید	۱۰	۳
	تشویق	اعطای جوایز، معرفی و تقدیر از نمونه ها	۴	۱
	رفتار مسولان	عدم مسئولیت پذیری، مشارکت در مسئولیت های اجتماعی، ضعف شدید	۲۶	۷

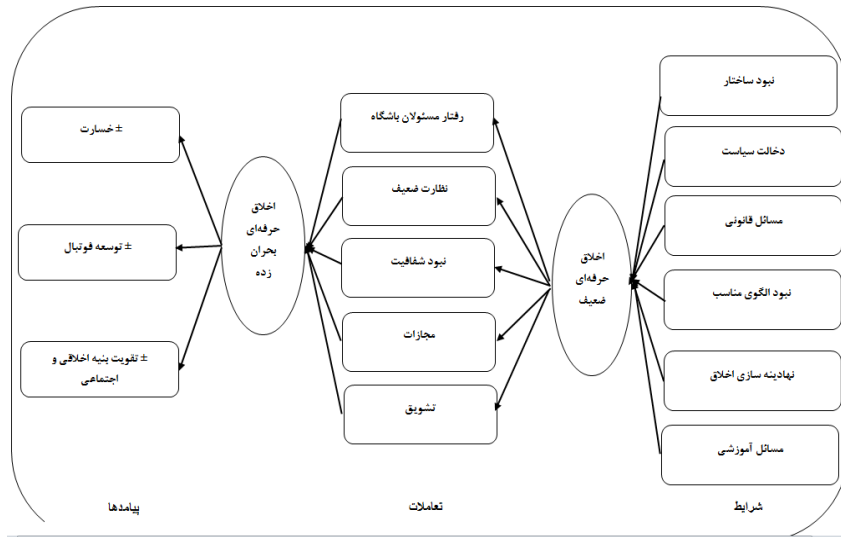

		مدیران، رفتار اخلاقی مدیران،		
۲۱	۷۶		مجموع	

در پژوهش حاضر بر اساس تحلیل محتوای مصاحبه‌ها سهم مولفه به عنوان پیامد به شرح جدول شماره ۴ شناسایی شد. رشد و توسعه فوتبال به عنوان یک پدیده فرهنگی اجتماعی و اقتصادی در همه جوامع و به ویژه در ایران چشمگیر بوده است. راه اندازی لیگ حرفه‌ای فوتبال در ایران اگر چه همسو با سیاست‌های جهانی فدراسیون فوتبال در راستای کشورهای عضو می‌باشد اما توسعه و بقای آن در دنیا امروز نیازمند تدارک وسایل، تجهیزات، فرهنگ، قوانین و آئین نامه‌های مخصوص به خود است. بررسی‌های انجام شده حاکی از آن است که فوتبال کشور علیرغم پای گذاشتن به عرصه حرفه‌ای گری هنوز نتوانسته است به اندازه کافی از حمایت گسترده بهره کافی ببرد. امروزه، در صنعت ورزش و مخصوصاً فوتبال اگر باشگاه‌ها به صورت حرفه‌ای اداره نشوند، نظام سازمان یافته، ساختار مدیریتی درست، درآمدزایی کافی نداشته باشند؛ نمی‌توانند به موفقیت‌های بالا دست پیدا کنند. افراد در جامعه برای اینکه خدمات رسانی مفید و همچنین توانایی بیشتری برای انجام کارشان با استانداردهای بالا داشته باشند، باید اخلاق و اخلاق حرفه‌ای را در خود نهادینه کنند و آن را ارتقاء بخشند. اخلاق نمایان کننده شخصیت فرد است و این اخلاق حرفه‌ای است که شخص را به شکل مطلوب، چه در جامعه و چه در بین همکارانش مطرح می‌کند. در چارچوب این اخلاق حرفه‌ای است که نقش‌پذیری افراد در جامعه شکل می‌گیرد، انسان‌ها به هم معطوف تر می‌شوند، ارتباط اجتماعی بین اشخاص گسترش می‌یابد. باشگاه‌ها از جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دارای اهمیت شایان توجهی در میان اقشار مختلف جامعه هستند بی‌توجهی به تجهیزات و ملزومات باشگاه‌ها و اموال بیت‌المال در جامعه‌ای که اخلاق و رفتارهای اخلاقی ضعیف هستند موجب خسارات به کل جامعه است.

جدول شماره ۴- کدهای باز و مقولات مربوط به پیامدها

درصد	فراوانی	کدهای مفهومی	مقولات	
۳	۱۲	ارتقاء فکری فرهنگی عوامل باشگاه، تقویت آرامش عوامل باشگاه، افزایش سطح کیفیت مسابقات، افزایش تعداد مسابقات،	توسعه فوتبال	پیامدها
۳،۵	۱۳	افزایش اعتماد مردم نسبت به فوتبالیست‌ها، تقویت احساس نزدیکی با اهالی ورزش تقویت شفافیت (مالی) در جامعه، نهادینه شدن اصول اخلاقی، گسترش اخلاق مداری و ورزش	ارتقا بنیه اخلاقی اجتماعی	
۴	۱۵	تخریب شخصیت افراد، تخریب ملزومات ورزشگاه‌ها، وندالیسم و اوباشگیری	کاهش خسارات	
۱۰/۵	۴۰		مجموع	

شکل شماره ۱. فرایند بهسازی باشگاه های فوتبال لیگ برتر از طریق اخلاق حرفه ای به مثابه توسعه جامع سازمانی

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش طراحی مدل اخلاق حرفه ای برای باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران می باشد. پژوهشگر بر ای این منظور به خبرگان این حوزه مراجعه و از طریق مصاحبه های عمیق و نیمه ساختار یافته به جمع آوری اطلاعات از آنها پرداخت. سپس داده های حاصل از مصاحبه ها به روش نظریه داده بنیاد کدگذاری گردید. نتیجه ی گروه بندی کدها سه سطح را برای اخلاق حرفه ای باشگاه های فوتبال لیگ برتر نشان داد.

شرایط علی شامل عواملی است که به پدیده اصلی اخلاق حرفه ای منجر می شوند و موجب اجرای رفتار اخلاقی در ورزش می شود. مطابق جدول شماره ۲ شرایط علی از شش مقوله اصلی : ۱- ساختار ۲- قانون ۳- آموزش ۴- الگو سازی ۵- نهادینه کردن اخلاق ۶- دخالت سیاست تشکیل یافته است.

مطابق یافته ها ساختار سازمانی مقوله اول شرایط علی است این مقوله خود از ساختار سازمانی نامناسب، نبود وجود فلسفه وجودی باشگاه، نتیجه گرایی بدون توجه به فرایند، نبود وجود چارچوب اخلاقی در باشگاه، تدوین و اجرای منشور اخلاقی باشگاه تشکیل یافته است. به عبارتی این مقوله نبود توجه به اخلاق حرفه ای را در قالب یک ساختار سازمانی نامناسب نشان می دهد و به دنبال این است که از این طریق اهمیت اخلاق حرفه ای را بیان نماید. مطالعات کا او و همکاران (۲۰۱۷)، رحیمی و دیگران (۱۳۹۴)، موسوی و سلیمی (۱۳۹۵)، یافته های پژوهش حاضر را در این زمینه تایید نمودند. ساختار سازمانی همان منابع فیزیکی و غیر فیزیکی است که با نظم و قاعده و ترتیب خاصی بهم پیوسته و چارچوب اخلاق حرفه ای را می سازد و به مثابه ظرف فعالیت های اخلاق حرفه ای باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران است همانطور که اشاره شد ساختار سازمانی به مثابه ظرف فعالیت های باشگاه های لیگ برتر است. محتوا یا ماده ای که در ظرف باشگاه های ایران ریخته می شود همان فرایندی است که در ساختار باشگاه ها وجود دارد. طبق نتایج به دست آمده مقوله دوم قانون می باشد این مقوله شامل

ارزیابی قوانین، نبود احترام به قانون، نبود قوانین مربوط، اجرایی نبودن قوانین موجود، نبود ضمانت اجرای قوانین، قوانین ضعیف، تطبیق قوانین با کشورهای پیشرفته، نبود آگاهی از قوانین می شود در این مقوله نبود قوانین محکم و ضمانت اجرایی و قوانین ضعیف باعث شده رنگ و بوی اخلاق حرفه ای در باشگاه ها وجود نداشته باشد. در این زمینه مطالعات متعددی وجود داشت که یافته های آن مشابه مطالعه حاضر بود. کالو و همکاران (۲۰۱۷) رحیمی و دیگران (۱۳۹۴) یافته های مطالعه ی حاضر را تایید نمودند. مهم ترین هدف قانون ایجاد فضای امنیت و آرامش برای سازمان است مهمترین موهبتی که در پرتو قانون نصیب سازمان می شود امنیت، رفاه، آسایش، احقاق حقوق، عدالت و جلوگیری از ظلم است. از جمله مقوله ها می که از یافته ها حاصل شد الگو سازی است که خود از جذب مربی، بازیکن و عوامل الگو شده، معرفی الگوهای موفق ورزشی دنیا، نبود توجه به الگوهای مذهبی، الگوبرداری (داخل و خارج)، الگوسازی و معرفی الگوهای اخلاقی (اسطوره های ورزشی)، ایجاد کاپ اخلاق در باشگاه ها، تهیه منشور اخلاقی در باشگاه ها تشکیل یافته و این نشان می دهد که توجه به الگوهای موفق و مذهبی و ایجاد انگیزه های اخلاق مداری مثل کاپ اخلاق، جام اخلاق، آقای اخلاق یا مرد اخلاق و تیم اخلاق موجبات اخلاق حرفه ای در باشگاه ها و به دنبال آن در ورزش و جامعه فراهم می شود. در این خصوص تحقیق مرتبگی یافت نشد. خصیصه کمال گرایی انسان است که او را از درون به حرکت وا می دارد تا خود را به کسانی که مظهر کمالات هستند نزدیک کند. زندگی مشتمل بر قواعدی است که افراد مایلند که آن ها را بیاموزند و بهترین شیوه کار را در تئوسی جستن به رفتار و منش افراد مورد قبول خویش می دانند. تا بر این مبنا به شخصیت کامل دست یابند گرایش به الگوهای برجسته افکار را منظم کرده و به آن ها تمرکز می بخشد. مطابق با نظریه یادگیری اجتماعی، رفتار شخص از طریق مشاهده و در طول جامعه پذیری و الگوسازی شکل می گیرد. مقوله دیگری که از یافته ها ایجاد شد نهادینه سازی اخلاقی است، ایجاد بستر اخلاقی، کم توجهی به توسعه اخلاق حرفه ای در سایر دستگاه های دولتی، رشد جنبه های ضد اخلاق حرفه ای در جامعه، عادی سازی رفتارهای خلاف اخلاق حرفه ای، عدم اولویت اخلاق در رفتار روزمره، نبود هماهنگی بین سازمان ها در حفظ اخلاق را شامل می شود. و این مقوله ها بیانگر نگرش ضعیف جامعه به اخلاق و بسترهای اخلاقی و همچنین سازمان ها و دستگاه های دولتی و غیر دولتی که متولیان اصلی اخلاق هستند می باشد. کنستانت و همکاران (۲۰۱۸)، کنستانت و همکاران (۲۰۱۷)، کالو و همکاران (۲۰۱۷)، کنستانت (۲۰۱۸)، رحیمی و دیگران (۱۳۹۴)، بهبهانی و دیگران (۱۳۹۵)، عبدالله پور و عسکریان (۱۳۹۶) تایید کننده تحقیق حاضر بودند. سازمان ها برای نهادینه سازی اخلاقیات در اعضای سازمان خود ابتدا باید وضعیت موجود اخلاق سازمانی یعنی این که کارکنان دارای چه تصورات ارزش ها و باورهایی هستند را شناسایی کند. اخلاق این قدرت را برای فرد و یا در بعد یک سازمان فراهم می نماید که خود کنترل و خود بهبود گر باشد و این نظام آموزشی و تربیتی است که این نوع اخلاق را چه در فرد و چه در سازمان نهادینه می نماید. یافته ها نشان داد که یکی از مهم ترین مقوله های شرایط علی مساله آموزش می باشد که خود شامل آموزش اخلاق در خانواده، فرهنگ سازی اخلاق، اثر آموزش در تغییر رفتار، رابطه آموزش حرفه ای گری و رعایت اخلاق، ابهام در مفهوم "اخلاق حرفه ای"، یادگیری حرفه ای گری (حرفه ای بودن)، آموزش اخلاق در باشگاه (عوامل و بازیکنان)، آموزش اخلاق در رده های نونهال و نوجوان، ضعف آموزش اخلاق در نهادهای متصدی آموزش می باشد. یافته

های تحقیق رحیمی و دیگران (۱۳۹۴) تحقیق سلیمی (۱۳۹۶) یافته های مطالعه حاضر را تایید کردند. تطابق کامل فعالیت ها با خط مشی ها مستلزم آموزش است. آموزش موجب تقویت و ترقی جامعه می شود در همه زمینه ها پایه و اساس است امری ضروری می باشد به معنای ایجاد ارزش های استاندارد که موجب افزایش ظرفیت ها و تواناییها می گردد و شاخصی برای بهتر بودن است که در همه زمینه ها گنجانده شود. مقوله بعد که از یافته ها به دست آمد دخالت سیاست است که مشتمل بر مداخلات غیرورزشکاران در ورزش، عدم وجود شایسته سازی، دخالت دولت در ورزش، نبود شفافیت درانتصابات، گمارش مدیران غیر ورزشی، مساله خصوصی سازی، وابستگی مالی باشگاه ها به دولت می باشد. سیاست و ورزش اثر متقابل بر یکدیگر دارند که اگر در مجاری مناسب قرار نگیرد برای اهداف عالییه ورزش مخاطره انگیز خواهد شد تا مادامی که ورزش به دولت وابسته است سیاست بر ورزش حاکم می باشد و نتیجه اش ورزش سیاسی می باشد که اخلاق حرفه ای در آن خیلی کم رنگ است. یافته های تحقیق سلیمی (۱۳۹۶) یافته های مطالعه حاضر را نیز تایید کرد. دستاوردکاران امور ورزش کشور از سطوح عالی مدیریت گرفته تا سطوح کاملاً اجرایی و پایین از مداخلات سیاسیون گلایه و شکایات دارند. این مداخله بین منافع گروه های ذی نفع تعرض ایجاد می کند، یعنی مداخلات غیررسمی خارج از حیطه مشخص شده و تعدی به حریم وظایف و اختیارات دیگر ذی نفعان ورزش کشور ورزش سیاسی یا به بیان شیواتر استفاده سیاسی از ورزش خطرناک و نامطلوب است. ورزش سیاسی تیغی دو دم است که هم ورزش را به انحطاط می کشاند و هم سیاست را به ابتذال.

در مطالعه حاضر تعاملات در قالب پنج مقوله اصلی نبود شفافیت، نظارت ضعیف، رفتار مسولان و تشویق و تنبیه شناسایی شدند. یافته های تحقیق حاضر حاکی از این است که عدم شفافیت به عنوان یکی از مقولات تعاملات دارای مقولات فرعی وجود واسطه گری (دلالت بازی) در فوتبال، کمک ها (پرداخت ها) مالی مبهم، هدایای تماشاگران و هواداران، سرمایه های مالی سرگردان و هنگفت، وجود وجوه زیاد در فوتبال، نبود اعلام شفاف قراردادها است. هرکدام از این مقوله های فرعی به نوعی به نبود شفافیت امور در باشگاه ها اشاره دارد که نشان از نبود اخلاق حرفه ای است. تحقیق سلیمی (۱۳۹۶) نیز یافته های پژوهش حاضر را تایید کرد. از مصداق های شفافیت در سازمان می توان به شفافیت در قبال کارمندان، مشتریان و رقبا اشاره کرد (خنیفر و مقیمی، ۱۳۸۸، ۲۵۱). یافته ها بیانگر این است که نظارت مقوله دیگری از تعاملات و شامل ضرورت رصد باشگاه ها از سوی لیگ، نظارت دائمی باشگاه بر رفتار اعضا، گزارش تمام وقت بازیکنان به باشگاه می باشد. نظارت و کنترل یکی از مهم ترین وظایف اساسی مدیریت است که در ارتباط با سایر وظایف مطرح می باشد چرا که از طریق نظارت و کنترل، حداکثر کارایی و اثربخشی از منابع و فعالیت های اعضا در جهت نیل به اهداف سازمان و جامعه حاصل می گردد. یافته های تحقیق موسوی و سلیمی (۱۳۶۵) سلیمی (۱۳۹۶) یافته های تحقیق حاضر را تایید کرد. بنابر این از طریق نظارت و کنترل است که یک برنامه ریز به صحت پیش بینی های خود پی خواهد برد و بدون توجه به نظارت، سایر وظایف ناقص بوده و تضمینی برای انجام درست آن ها وجود ندارد. یک سازمان و یا یک جامعه برای زنده ماندن و ادامه حیات، نیاز به بازنگری و نظارت دارد. بنابراین نظارت یکی از وظایف مهم سازمان ها است. رفتار مسولان از دیگر مقولات اصلی در بعد تعاملات است که از

یافته ها حاصل شد و عدم مسئولیت پذیری، مشارکت در مسئولیت های اجتماعی، ضعیف شدید مدیریت، رفتار اخلاقی مدیران را شامل می شود. رفتار سازمانی مبتنی بر بالاترین استانداردهای اخلاقی و رفتاری پیشرفت سازمان را به دنبال دارد موجب ایمنی سلامت در محیط کار و ایجاد اطمینان در گستره جامعه و فراتر از الزامات قانونی خواهد شد. یافته های تحقیق سلیمی (۱۳۹۶) تحقیق موسوی و سلیمی (۱۳۹۵) رحیمی و دیگران (۱۳۹۴) کنستانت (۲۰۱۸) یافته های پژوهش حاضر را تایید کردند. یافته های تحقیق حاضر بیانگر این بود که تشویق و تنبیه از مقولات بعد تعاملات هستند که شامل اعطای جوایز، معرفی و تقدیر از نمونه ها، برخورد جدی با خاطیان، اعمال مجازات شدید می باشد. در مکتب تربیتی امام علی (علیه السلام)، نمونه های مختلف تشویق و تنبیه به چشم می خورد که نمایانگر ضرورت تشویق و تنبیه در نگاه آن حضرت است. آن حضرت ضمن رعایت اصل تقدّم تشویق بر تنبیه، همواره مردم و یا کارگزاران را با در نظر داشتن نکات دقیق تربیتی، مورد تشویق یا تنبیه قرار می دانند. تشویق و تنبیه انواع گوناگونی دارد که هر کدام را می توان متناسب با نوع عمل و جایگاه فرد به کار برد. نکات کلیدی و مهمی را در مورد تشویق و تنبیه، باید در نظر گرفت تا اثر تربیتی مطلوب حاصل شود که بعضی از آن نکات عبارتند از: تناسب تشویق و تنبیه با رفتار شخص، پرهیز از افراط و تفریط، توجه به هدف نبودن تشویق و تنبیه، قاطعیت در تنبیه و عدم تبعیض، بجا و به موقع بودن تشویق و تنبیه، اشاره به علت تشویق یا تنبیه، اجرای تنبیه به صورت مرحله ای و...

پیامدها در تحقیق حاضر شامل سه دسته کلی پیامدهای توسعه ای، پیامدهای ارتقا اخلاقی و اجتماعی و پیامدهای خسارتی است. پیامدهای توسعه ای یعنی نتایجی که فرایند اخلاق حرفه ای باشگاه های فوتبال لیگ برتر برای باشگاه و کل جامعه عمدتاً نوجوانان و جوانان در پی خواهد داشت. که در تحقیق حاضر با مفاهیمی به مانند: ارتقاء فکری فرهنگی عوامل باشگاه، تقویت آرامش عوامل باشگاه، افزایش سطح کیفیت مسابقات، افزایش تعداد مسابقات معرفی می شوند. مقوله پیامدهای ارتقا اخلاقی و اجتماعی خود دارای مقولات فرعی تقویت بنیه اخلاقی است که عناصری از قبیل: تقویت شفافیت (مالی) در جامعه، نهادینه شدن اصول اخلاقی، گسترش اخلاق مداری و ورزش را در بر می گیرد. و مقوله فرعی بهبود وجه اجتماعی با اموری از قبیل: افزایش اعتماد مردم نسبت به فوتبالیست ها، تقویت احساس نزدیکی با اهالی ورزش سر و کار دارد. مقوله پیامدهای خسارتی به برون دادهایی که فراتر از باشگاه است می پردازد و خود دارای دو مقوله تخریب منابع نیروی انسانی و تخریب منابع مادی و فیزیکی است. که شامل تخریب شخصیت افراد، تخریب ملزومات ورزشگاه ها، وندالیسم و اوباشی گری (به ویژه بعد از برخی بازی ها) می باشد. نتایج پژوهش حاضر در بعد پیامدها همسو با تحقیقات انجام شده از قبیل کنستانت و همکاران (۲۰۱۸)، کنستانت و همکاران (۲۰۱۷)، کاو و همکاران (۲۰۱۷)، موسوی و سلیمی (۱۳۹۵)، عبدالله پور و عسکریان (۱۳۹۶) است. ولی تفاوت پژوهش حاضر با سایر پژوهش ها در این نکته است که به دلیل نگاه کیفی ابعادی را که سایر پژوهش ها به صورت منفرد ذکر نموده اند در این پژوهش به هم مرتبط گردیده.

به طور کلی، براساس عوامل استخراج شده در این پژوهش می توان نتیجه گرفت که حل مشکلات مرتبط با اخلاق حرفه ای باشگاه های فوتبال لیگ برتر، نیازمند طی کردن فرایندهای تصمیم گیری طاقث فرسا و طولانی است. علاوه بر این، عوامل ساختاری، مسائل قانونی، مسایل آموزشی و دخالت سیاست باعث

می شوند اخلاق حرفه ای و ورزش نتوانند همگام با روندهای حرفه ای جهانی به پیش روند. در این میان، به خاطر وابستگی بیش از حد باشگاه های فوتبال به دولت و وجود مشکلات قانونی در حیطه ورزش و اخلاق حرفه ای، حل مسئله اخلاق حرفه ای نیز نیازمند همکاری بین دولت و متولیان باشگاهها فوتبال لیگ برتر است. پژوهش حاضر گام آغازینی را برای حل مسئله اخلاق حرفه ای در باشگاه های فوتبال ایران برداشته است و عواملی را در قالب مدلی زمینه ای شناسایی کرده است که توجه به آنها می تواند در دستیابی به وضعیت مطلوب مؤثر باشد. با اینحال، با توجه به استفاده از رویکرد نظریه داده بنیاد پیشنهاد می شود برای اعتباربخشی نهایی و افزایش قابلیت تعمیم این یافته ها، سایر پژوهشگران با استفاده از راهبردهای کمی، به طرح و آزمون فرضیه هایی بر مبنای مدل اکتشافی این پژوهش بپردازند. به علاوه، پژوهش حاضر پدیده اخلاق حرفه ای را از دیدگاه مدیران، و صاحب نظرانی تحلیل کرده است که خود در ایجاد بستر و فرایند اخلاق حرفه ای نقش دارند. به این دلیل ممکن است برخی از ابعاد این مسئله ناشناخته باقی مانده باشند؛ بنابراین، پیشنهاد می شود پژوهشگران آینده، نگرش هواداران یا کاربرانی را مطالعه کنند که در معرض تاثیرات این حوزه قرار می گیرند. انجام چنین پژوهشهایی می تواند به تصمیم گیرندگان در حل مسئله اخلاق حرفه ای و بهبود وضعیت اخلاق حرفه ای در ورزش کمک کند.

منابع

- امیری، ع.، همتی، م.، مبینی، م. (۱۳۸۹). "اخلاق حرفه ای ضرورتی برای سازمان". فصلنامه معرفت اخلاقی. ۴. ص ۱۳۷-۱۵۹
- بهبهانی، م. (۱۳۹۵). "تحلیل مولفه های اخلاق سازمانی با رویکرد نگاشت شناختی (مطالعه موردی: سازمان تربیت بدنی یزد)". پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم انسانی، گروه مدیریت، دانشگاه علم و هنر. ص: ۱۸
- پناهی یار آباد، م. (۱۳۹۵). "ارتباط بین اخلاق سازمانی با بهره وری نیروی انسانی از نظر کارکنان ادارات ورزش و جوانان"، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه الزهرا (س)، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، ص: ۲۴
- تولایی، ح. (۱۳۹۴). "بررسی ابعاد آواتاریسم و تاثیر آن بر تحولات آینده فرهنگ ایران - اسلامی"، فصلنامه علمی پژوهشی چشم انداز مدیریت دولتی، شماره ۲۱، صص: ۴۱-۷۷
- حسین پورفشیان، م. (۱۳۹۵). "اخلاق حرفه ای در نهج البلاغه". پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته تاریخ تشیع گرایش الهیات، ص: ۴
- جلیلیان، غ.، خبیری، م. (۱۳۸۴). "توصیف وضعیت باشگاههای لیگ برتر فوتبال ایران و مقایسه آن با باشگاه های لیگ برتر کشورهای چین، مالزی، وانگلستان" نشریه حرکت، تابستان، صص: ۴۱-۵۴
- رحیمی، م. (۱۳۹۴). "شناسایی و راهکارهای توسعه مولفه های اخلاق در بین تماشا چیان فوتبال لیگ برتر". پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید با هنر کرمان. ص: ۲۷

-رضانی نژاد، ر.، همتی نژاد، م.، قلی زاده، م.، رمضانیان، م.، حسینی کشتان، م.، (۱۳۹۶). "تأثیر تغییر مربیان بر عملکرد باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران". نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش، سال ۴، شماره ۲، صص: ۲۷۵-۲۸۷

-سلیمی، م.، (۱۳۹۶). "ارائه الگوی توسعه اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی"، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال دوازدهم، شماره ۱، صص: ۳-۱۳

-شوروری، م.، لطفی، س.، (۱۳۹۱). "بررسی ارتباط بین فرهنگ سازمانی و اخلاق حرفه ای در واحد مالی سازمان های غیر دولتی"، مجله مدیریت فرهنگی، سال ششم، شماره پانزدهم، صص: ۷۵-۸۳

-شاهین مهر، ب.، حسینی، م.، (۱۳۹۴). "مدل یابی روابط بین اخلاق حرفه ای و مسئولیت اجتماعی با پاسخگویی سازمانی". فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال دهم، شماره ۱، صص: ۱۱-۱.

-عبداله پور، ر.، عسکریان، ف.، (۱۳۹۶). "تأثیر رعایت شاخص های اخلاقی در باشگاه های فوتبال بر نگرش هواداران آن ها". پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تبریز، صص: ۲۱

-قراملکی، ا.، (۱۳۸۸). "درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای"، چاپ دوم، تهران، انتشارات سرآمد، صص: ۹۸ - قراملکی، ا.، نوچه فلاح، ر.، (۱۳۸۶). "موانع رشد اخلاق حرفه ای در سازمان ها". تهران، موسسه فرهنگی دین پژوهی بشراء، صص: ۱۰۸

-قاسمی، و.، ذوالاکتاف، و.، نور علی وند، ع.، (۱۳۸۸). "توصیف جامعه شناختی عوامل موثر بر وندالیسم و اوباشگری در ورزش فوتبال". فصلنامه المپیک، صص: ۷۰-۷۹

-مجلسی، "بحار الانوار". جلد ۶۸، صص: ۳۸۲

-مقیمی، س.، رضانی، م.، (۱۳۹۰). "روانشناسی سازمان". چاپ اول تهران. انتشارات راه دانش، جلد چهارم، صص: ۱۸۹

-میرکمالی، م.، (۱۳۸۲). "اخلاق و مسئولیت اجتماعی در مدیریت آموزشی"، دانشگاه تهران، مجله روانشناسی و علوم تربیتی، صص: ۶۵-۷۴.

-محمدی، ز.، براری، م.، هنری، ح.، شجاعی، س.، (۱۳۹۰). "بررسی تأثیر اخلاق حرف های ورزشکاران و مربیان روی اعتماد تعهد هواداران نسبت به باشگاه (مطالعه موردی باشگاه سپاهان)". همایش ملی دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران. ۱-۱۲

-موسوی، ز.، سلیمی، م.، (۱۳۹۵). "ارزیابی موانع رشد اخلاق حرفه ای در بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران". فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، شماره ۳۱، صص: ۱۴۸-۱۶۹

- نعمت الهی زاده، ن، (۱۳۹۶). "مطالعه رعایت موازین اخلاق حرفه ای در وزارت ورزش و جوانان". پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه الزهراء ص: ۴
- یقین لو، م، جواهر دشتی، ف، (۱۳۸۲). " اصول اخلاق حرفه‌ای از تدوین تا عمل"، ماهنامه تدبیر، شماره ۱۳۵ (۱۲)، صص: ۸۰-۸۸.

Burton, L. J., Welty-Peachey, J., & Wells, J. E. (2017). The role of servant leadership in developing an ethical climate in sport organizations. *Journal of Sport Management*, 31(3), 229-240. <https://doi.org/10.1123/jsm.2016-0047>

-CAO, J., GAO, X., & ZHANG, D. (2017). " The Regulation of Ethical Issues among Chinese Professional Football Players from the Perspective of Rule of Law". *Journal of Shanghai University of Sport*, 6, 005

-Constandt, B., De Waegeneer, E., & Willem, A. (2018). "Coach Ethical Leadership in Soccer Clubs: An Analysis of Its Influence on Ethical Behavior". *Journal of Sport Management*, 32(3), 185-198.

-Constandt, B., De Waegeneer, E., & Willem, A. (2017). " Ethical code effectiveness in football clubs: A longitudinal analysis". *Journal of Business Ethics*, 1-14.